

مقاومت دارویی مالاریا در ایران

دکتر یعقوب حامدی

استادیار، گروه انگل شناسی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

مجله پزشکی هرمزگان سال دهم شماره دوم تابستان ۸۵ صفحات ۹۹-۹۳

چکیده

مقدمه: مالاریا مشکل بهداشتی ۴۰٪ جمعیت جهان، حدود ۲/۴ میلیارد نفر محسوب می‌شود. این بیماری در کشورهای گرمسیری و نیمه گرمسیری واقع در آفریقا، آسیا، آمریکای لاتین و جزایری در جنوب و غرب اقیانوس آرام انتشار دارد. مقاومت دارویی بزرگترین چالش در مبارزه علیه مالاریا است. مقاومت دارویی مالاریا در بسیاری از نقاط جهان گسترش یافته و درمان آنرا بطور فزاینده‌ای مشکل کرده است. هدف این مطالعه مروری، تبیین موقعیت کنونی مقاومت دارویی مالاریا می‌باشد.

کلروکین، با ارزش‌ترین آنتی‌مالاریا در طول نیم قرن گذشته همواره داروی انتخابی مالاریا در کشور بوده است. چراکه بخوبی جذب و تحمل می‌شود و قیمت آن نیز ارزان است. اما حدود ۲۰ سال قبل اولین گزارش مقاومت دارویی پلاسمودیوم فالسیپاروم نسبت به کلروکین توسط ادیسیان منتشر گردید. متعاقباً پشه‌های آنوفل، انگل‌های مقاوم به دارو را در سراسر مناطق مالاریا خیز منتقل کردند. در نتیجه شدت و شیوع مقاومت به تدریج شروع به افزایش یافت.

مطالعه اخیر نشان داده است که حساسیت پلاسمودیوم ویواکس به کلروکین نیز در حال کاهش است. بررسی‌های علمی وجود چندین ژن جهش یافته که مسئول ایجاد مقاومت انگل پلاسمودیوم فالسیپاروم نسبت به کلروکین و ترکیب سولفادوکسین - پیریمتامین می‌باشد، را نشان داده است. بکارگیری اطلاعات ژنتیکی در مقایسه با روش‌های سنتی تشخیص مقاومت، برای تشخیص سریع کانون‌های مقاومت و پایش‌های بعدی مقاومت دارویی به عنوان یک ابزار مهم اپیدمیولوژیک محسوب می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری: آموزش برای پیشگیری از مالاریا شدیداً ضروری است. مناسب است تحقیقات کافی در مالاریا و درمان آن انجام گیرد. ضروری است مونوتراپی مالاریا غیراخلاقی تلقی شود و ترکیبی از دو دارو با اثرات دارویی مستقل از هم، جایگزین درمان رایج گردد. گرچه اخیراً ترکیب دارویی کلروکین و فنسیدار به عنوان خط اول درمان مالاریای فالسیپاروم معرفی شده است، لکن تجربه سایر کشورها نشان داده که این ترکیب مناسبی نیست. پیشنهاد می‌شود داروی خط اول کنونی به آنتی‌مالاریای جدید، یعنی آرتسونات تغییر یابد. این دارو نه تنها به دلیل اثرات درمانی خوب به سرعت علائم بالینی را برطرف می‌کند، بلکه مانع شکست‌های درمانی نیز می‌گردد. علاوه بر این میزان حاملین گامتوسیت نیز کاهش می‌یابد.

کلیدواژه‌ها: مالاریا - مقاومت دارویی - ایران

نویسنده مسئول:

دکتر یعقوب حامدی

گروه انگل شناسی - دانشکده

پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی

هرمزگان

بندرعباس - ایران

تلفن: ۰۹۸ ۷۶۱ ۳۳۴۳۷۴

پست الکترونیکی:

yhamed@yahoo.com

دریافت مقاله: ۸۳/۱۲/۳ اصلاح نهایی: ۸۴/۱۰/۲۴ پذیرش مقاله: ۸۵/۲/۶

مقدمه:

انگل‌های مالاریا یکی از چالش‌هایی است که استراتژی کنترل مالاریا با آن مواجه است (۱). مالاریا در ۹۰ کشور جهان انتشار دارد و حدود ۴۰٪ جمعیت دنیا در مناطقی

مالاریا هنوز به عنوان یکی از مشکلات بهداشتی کشور محسوب می‌شود. امروزه مقاومت دارویی